

ชื่อคุณิพนธ์ : แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า
 ผู้วิจัย : พระครูใบฎีกาอภิชาติ ธรรมสุโท (พรสุทธิชัยพงศ์)
 ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

: พระมหาไชว้ ทสสนีโย, ดร. พธ.บ., ศศ.ม., Ph.D. (Phil)
 DODT (ODT), DM.(Pub.man)
 : ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาพัฒนาการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไทย ๒. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจการของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน ๓. เพื่อเสนอแนวโน้มของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า โดยมีรูปแบบเป็นการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร (Document Research) และ วิจัยอนาคต (Futures Research) ใช้เครื่องมือเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวโน้มการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในทศวรรษหน้า โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒๑ รูป/คน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเดลฟายวิเคราะห์และประมวลผล โดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติ คือ ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

๑. พัฒนาการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไทย แบ่งออกเป็น ๔ ยุค คือ (๑) การบริหารกิจการคณะสงฆ์สมัยสุโขทัย (๒) การบริหารกิจการคณะสงฆ์สมัยอยุธยา (๓) การบริหารกิจการคณะสงฆ์สมัยธนบุรี และ (๔) การบริหารกิจการคณะสงฆ์สมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๑-๙)

๒. สภาพการบริหารกิจการของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน เป็นการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕) ซึ่งมีจุดเด่น คือ มีการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชเพียงพระองค์เดียว โดยพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้สถาปนาสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุด โดยสมณศักดิ์ มีคณะกรรมการเถรสมาคม ๒๑ รูป มีหน้าที่สำคัญ ๕ ประการ (๑) ปกครองคณะสงฆ์ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม (๒) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร (๓) ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ (๔) รักษาหลักธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา และ (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

๓. แนวโน้มของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทศวรรษหน้า **ด้านการปกครอง** ต้องยึดตามพระธรรมวินัยเป็นหลัก กฎ ระเบียบ พระราชบัญญัติ และกฎหมายบ้านเมือง ต้องมีการปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง การรับคนมาบวชเป็นพระต้องมีการคัดกรอง เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายตามมา การปฏิบัติตนเป็นไปตามลำดับขั้นที่ถูกต้อง **ด้านการศาสนศึกษา** ต้องมีการศึกษาการบริหารกิจการตามรูปแบบเดิม โดยมีการปรับปรุงเนื้อหาในการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีการนำ

เทคโนโลยีมาเป็นสื่อในการเรียนการสอน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พระมีการศึกษาเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ กำหนดวุฒิการศึกษาของผู้สอนอย่างชัดเจน **ด้านการศึกษาสงเคราะห์** ต้องมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาธรรมศึกษามากขึ้น มีการให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่เรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์ ช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดแคลน ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหลายช่องทาง การสนับสนุนอุปกรณ์ในการศึกษากับโรงเรียนใกล้วัด เพื่อส่งเสริมให้มีนักเรียนมาเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้มากขึ้น **ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา** โดยมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเผยแผ่มากขึ้น มีการจัดสื่อที่เหมาะสมในการเผยแผ่ มีการตั้งสถานีวิทยุทางพระพุทธศาสนา การเผยแผ่มีเดียมีเดียในเชิงสร้างสรรค์ การทำโครงการเชิงรุก ทำให้ประชาชนสนใจโครงการมากขึ้น **ด้านการสาธารณูปการ** มีการกำหนดสิ่งก่อสร้างที่เหมาะสม มีการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างที่ต้องบูรณะ มีการสำรองเงินทุนในการก่อสร้างสถานที่ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน มีการอนุรักษ์ศิลปะที่สวยงามในพระพุทธศาสนา และมีการให้ความรู้ในการก่อสร้างโบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และ**ด้านการสาธารณสงเคราะห์** ต้องให้ความสำคัญกับงานของสังคมที่ต้องให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง มีการช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่ขาดแคลน อย่างสม่ำเสมอ มีการสร้างสถานพยาบาลเพื่อการให้บริการกับสังคม มีความร่วมมือกับชุมชนในการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ให้กับชุมชน มีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้วยการให้ที่อยู่อาศัย อาหารและการดูแลรักษาพยาบาล

Dissertation Title : The Trend of Sangha Administration in the Next Decade
Researcher : Phrakhrubaidika Aphichat Dhammosuddho (Pornsuttichaipong)
Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Management)

A Dissertation Supervisory Committee

: Phramaha Cho Tassaneeyo, Dr. B.A., M.A.(OA) , Ph.D. (Phil)
 DODT (ODT), DM.(Pub. man)
 : Asst. Prof. Dr. Thatchanan Issaradet B.A., M.A., Ph.D.(Pol. Sc.)

Date of Graduation : 15 March 2016

ABSTRACT

Objectives of this research were to; 1. Study the development of Sangha administration of the Thai Sangha Order, 2. Study the present condition of the Thai Sangha administration and 3. Propose the trend of Sangha administration in the next decade

Methodology was the future research collecting data from document and 21 experts by Delphi techniques and analyzed data by computerized program using statistics as median, mean and inter quartile range.

Findings were as follows:

1.Thai Sangha administration was divided into 4 periods; 1) Sukhothai period, 2) Ayudhaya period, 3) Dhonburi period and Ratankosin period (from the reign of King Rama 1-9)

2. The present condition of Thai Sangha administration was based on the Sangha Act of 2505 B.E., (amended in 2535 B.E.). The strong point of administration according this Sangha Act is one Supreme Patriarch appointment by the King from a monk who has the highest Sangha rank with the consensus of the 21 members of Supreme Sangha Council. The Supreme Patriarch has 5 important roles and duties as (1) administering Sangha in good orders, (2) administering and novice ordination determination, (3) controlling and supporting the religion education, education support, Buddhism dissemination, construction and renovation and public welfare support, (4) maintaining Dhamma-vinaya and Buddhism principles and (5) performing other duties as set forward in this Act or other laws.

3. The trend of Thai Sangha administration in the next decade: **Administration** must follow Dhamma-Vinaya, rules and regulations, national Act, Accords and laws, must follow the orders from the boss, must screen persons to be ordained to prevent the future problems and practice oneself according to the seniority system. The religion education; there must be administration according to old system but the content of subject matters must be modernized, utilizing the

modern media, supporting monks to learn the higher level of education in order to be able to disseminate more knowledge, teachers' qualification must be standardized. The educational support; there should be more Dhammasuksa studies, scholarship for those good but poor students should be provided. Poor schools should be supported with educational materials and media especially those schools located in or near monasteries so that young people would come to Buddhist Sunday Schools. Buddhism dissemination; there should utilize modern technology, creative multimedia and Buddhist radio stations should be set up to promote proactive project so that people would be interested in the projects, Construction and renovation; There should be appropriate buildings to be constructed and to be repaired, the budget for the activities should be allocated appropriately, the beautiful arts and cultures in Buddhism should be conserved. The knowledge about the ancient buildings, historical sites and heritage places should be disseminated. The public welfares; there should be giving the priority to help those who needed help continuously, the communities that were lacking. They should be public cooperation in building a medical centers to help the communities, to build infrastructure for communities, and to help those who confronted with the natural crisis by providing abodes, food and medical assistances.